

VU Research Portal

Factsheet Termijnen in het Nederlandse burgerlijk procesrecht

Wieten, H.L.G.

2006

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Wieten, H. L. G. (2006). *Factsheet Termijnen in het Nederlandse burgerlijk procesrecht*. (9). Ministerie van Justitie.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Procedural time limits – Nederland

1. Various types of deadlines applicable under the various procedural rules in civil matters;

for example, procedural time limits, periods of prescription or limitation, prefixed periods, etc...

Het procesrecht kent in grote lijnen de volgende groepen termijnen:

- a. Minimumtermijnen, voor dagvaarding van de wederpartij en oproeping van eventuele derden en getuigen in het geding. De gewone termijn is ten minste 1 week. Ook voor oproeping van belanghebbenden in verzoekschriftprocedures geldt in beginsel een termijn van ten minste 1 week, echter tenzij de rechter anders bepaalt.
- b. Maximumtermijnen, voor het instellen van rechtsmiddelen. Voor het rechtsmiddel verzet geldt een gewone termijn van 4 weken. Voor hoger beroep en cassatie gelden in het algemeen termijnen van 3 maanden. Voor herroeping geldt eveneens een termijn van 3 maanden.
- c. Termijnen voor het verrichten van proceshandelingen door partijen en voor beslissingen van de rechter. Deze variëren in het algemeen van 2 tot 6 weken. Voor het verrichten van proceshandelingen kan onder bepaalde voorwaarden uitstel worden verleend door de rechter.
- d. Verjaringstermijnen, voor het instellen van rechtsvorderingen en voor het uitoefenen van de bevoegdheid tot executie. De algemene verjaringstermijn is 20 jaar. In zeer veel gevallen geldt echter een kortere verjaringstermijn van 5 jaar. Dwangsommen verjaren al 6 maanden na de dag van verbeuren. Door stuiting wordt een lopende verjaring afgebroken, waarna een nieuwe verjaringstermijn kan beginnen te lopen. Zo kan de verjaring van de bevoegdheid tot executie bij voorbeeld worden gestuit door betekening van de uitspraak of door enige daad van tenuitvoerlegging.

2. List of the various days envisaged as non-working days pursuant to the Regulation (EEC, Euratom) n° 1182/71 of 3 June 1971.

Naast de vrije zaterdagen en zondagen geeft de Algemene Termijnenwet de volgende dagen als algemeen erkende feestdagen aan:

Nieuwjaarsdag	1 januari
Goede Vrijdag	vrijdag voor Pasen
Tweede Paasdag	maandag na Paaszondag
Hemelvaartsdag	donderdag 40 dagen na Pasen
Tweede Pinksterdag	maandag na Pinksterzondag
Eerste en Tweede Kerstdag	25 en 26 december

Koninginnedag (viering verjaardag Koning)	30 april
Bevrijdingsdag	5 mei

3. What are the applicable general rules on time limits for the various civil procedures?

Quote references of applicable legislation.

De onder 1a. genoemde termijnen zijn vermeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Zie art. 114-119 en 276 (oproeping van partijen en derden) en art. 170 jo. 284 (oproeping van getuigen).

De onder 1b. genoemde termijnen vindt men daar eveneens. Zie art. 143 (verzet), art. 339 en 358 (hoger beroep), art. 402 en 426 (cassatie) en art. 383 en 391 (herroeping) .

De onder 1c. genoemde termijnen zijn ten dele verspreid in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering te vinden, maar deze zijn verder uitgewerkt in de rolreglementen van de gerechten. Zo kent het Landelijk reglement voor de civiele rol bij de rechtbanken (LR) termijnen van 6 weken voor het verrichten van proceshandelingen door partijen en het wijzen van vonnis, terwijl de kantonrechters ingevolge het Landelijk reglement voor de civiele rol van de kantonsectoren (RRK) in beginsel werken met termijnen van 4 weken.

De verjaringstermijnen (1d.) zijn geregeld in het Burgerlijk Wetboek (art. 3:306-325 BW).

Voor wettelijke termijnen gelden voorts de regels van de Algemene termijnenwet.

4. When an act or a formality has to be carried out within a given period, what is the starting time - i.e. the initial moment from which the period runs ("terminus a quo") - of this act or of this formality?

(e.g.: the date of the act, of the event, of the decision or of the [date of service and/or intimation from which it runs).

Ooproeping

Niet van toepassing

Rechtsmiddelen

De termijn voor het rechtsmiddel *verzet* (*alleen mogelijk tegen verstekvonnissen*) kent drie verschillende aanvangstijdstippen:

1. betekening aan de veroordeelde in persoon
2. bij een andere wijze van betekening: het verrichten door de veroordeelde van een daad van bekendheid met het vonnis of de aangevangen executie
3. buiten deze gevallen: voltooiing van de executie van het vonnis.

De termijn voor *hoger beroep en cassatie van vonnissen* wordt berekend van de dag van de uitspraak.

De termijn voor *hoger beroep en cassatie van beschikkingen* wordt voor de verzoeker en de in de procedure verschenen belanghebbenden berekend van de dag van de uitspraak, maar voor andere belanghebbenden na de betekening of nadat de beschikking hun op andere wijze bekend is geworden.

De termijn voor *herroeping van vonnissen en beschikkingen* vangt aan nadat de grond voor herroeping is ontstaan én de eiser of verzoeker daarmee bekend is geworden, maar in ieder geval niet voordat de beslissing in kracht van gewijsde is gegaan, dat wil zeggen niet meer vernietigd kan worden door verzet, hoger beroep of cassatie.

Steeds is de eerste dag na de beslissende gebeurtenis de eerste dag van de termijn.

Proceshandelingen

De vaste termijnen voor het verrichten van proceshandelingen lopen in het algemeen vanaf de vorige roldatum in hele weken. Na een rolzitting op woensdag komt de zaak bij voorbeeld 4 weken later weer op woensdag op de rol.

Als de zaak van de rol af is voor bij voorbeeld bewijslevering, bepaalt de rechter daarna de dag waarop de zaak weer op de rol zal komen.

Verjaring

De aanvang van verjaringstermijnen van rechtsvorderingen hangt af van de aard van de rechtsvordering. Zo verjaart een vordering tot nakoming van een verbintenis uit overeenkomst tot een geven of een doen door verloop van 5 jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de vordering opeisbaar is geworden. Ander voorbeeld: de vordering tot opheffing van een onrechtmatige toestand verjaart 5 jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de onmiddellijke opheffing van die toestand gevorderd kan worden.

De bevoegdheid tot executie verjaart in beginsel door verloop van 20 jaren na de aanvang van de dag, volgende op die van de uitspraak.

Gemeenschappelijk is dat de eerste dag na de beslissende gebeurtenis de eerste dag van de termijn is.

4bis. Can the starting point from which the period runs be affected or modified by the method of transmission or service of documents (personal service by a huissier or postal service?)

Nee. Wel is in sommige gevallen de wijze van bekend worden met de uitspraak van invloed op het aanvangstijdstip voor het instellen van een rechtsmiddel. Zie hierboven bij 4.

5. From when does this period begin to run:

- a) *When such a period is expressed in days, does the actual date of the act, of the event, of the decision or of the [date of service and/or intimation which begins it count ?*

Nee. De termijn begint op de volgende dag.

[Does the starting time for any time limit depend in any way on the receipt by or knowledge of the action by the recipient. If so how?]

In het algemeen niet. In sommige gevallen echter wel; zie onder 4.

b) When a time limit is expressed in days, does the indicated number of days include calendar days or only working days?

For example, if a person must act or is served a document on Monday 4th of April 2005 and he or she is requested to answer within 14 days from service, does this mean that he or she shall answer before:

- i) Monday, 18th of April (calendar days) or
- ii) Friday 22nd of April 2005 (working days)?

De Nederlandse wet werkt – tenzij anders aangegeven – met kalenderdagen. De Algemene termijnenwet bepaalt echter dat een termijn die op een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag eindigt, wordt verlengd tot en met de eerstvolgende dag die niet een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag is. In het voorbeeld zou geantwoord moeten worden vóór maandag 18 april, maar wordt de termijn dus verlengd tot en met maandag 18 april.

Verder wordt een in een wet gestelde termijn van ten minste 3 dagen zo nodig zoveel verlengd, dat daarin ten minste 2 dagen voorkomen die niet een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag zijn.

c) When such a period is expressed in months or in years?;

Ook hier geldt: kalendermaanden en kalenderjaren. Hoger beroep van een vonnis dat is uitgesproken op 26 februari moet worden ingesteld uiterlijk op 26 mei, tenzij dit een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag mocht zijn, in welk geval de termijn wordt verlengd (zie onder 5b.). Hoger beroep van een vonnis dat is uitgesproken op 31 maart moet worden ingesteld uiterlijk op 30 juni, tenzij dit een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag mocht zijn, in welk geval de termijn wordt verlengd.

d) When do such deadlines expire?

[Are there any starting points for time limits which apply exceptionally or particularly in certain civil procedures?]

Oproeping

Niet van toepassing

Rechtsmiddelen

In dagvaardingsprocedures worden rechtsmiddelen ingesteld door het uitbrengen van een dagvaarding. De deurwaarder mag – behoudens verlof van de rechter voor wie wordt opgeroepen – het dagvaardingsexploot niet na 20.00 uur uitbrengen. De laatste dag van de termijn eindigt dus feitelijk om 20.00 uur.

N.B. In deze procedures dient er voorts rekening mee te worden gehouden dat bij de berekening van de dagvaardingstermijn niet alleen de dag van dagvaarding, maar ook de dag waartegen wordt opgeroepen (de eerste roldatum) niet meetelt. De minimale oproepingstermijn moet dus tussen die twee data worden gehaald.

In verzoekschriftprocedures worden rechtsmiddelen ingesteld door indiening van een verzoekschrift ter griffie. Dat kan per post of door afgifte tijdens de openingstijden en per fax tot 24.00 uur van de laatste dag.

N.B. Voor hoger beroep in familiezaken geldt een iets ander aanvangstijdstip dan voor hoger beroep in andere verzoekschriftprocedures (zie onder 4. *Rechtsmiddelen*). Hoger beroep kan in deze zaken worden ingesteld door de verzoeker en *degenen aan wie een afschrift van de beschikking is verstrekt of verzonden*, binnen 3 maanden na de dag van de uitspraak en door andere belanghebbenden binnen 3 maanden na de betekening daarvan of nadat de beschikking hun op andere wijze bekend is geworden.

Voor het instellen van het rechtsmiddel herroeping geldt hetgeen is vermeld onder 4. *Rechtsmiddelen*.

Proceshandelingen

Als een zaak op de rol staat voor het indienen van processtukken geldt het volgende. Bij de sector civiel van de rechtbank worden processtukken ingediend ter terechtzitting. Wordt geen terechtzitting gehouden omdat de rol schriftelijk wordt gehouden, dan worden de stukken ingediend ter griffie vóór of op de roldatum.

Bij de sector kanton is er altijd een zitting, omdat proceshandelingen hier ook mondeling mogen worden verricht. Processtukken worden ingediend ter zitting of vóór de roldatum ter griffie.

Het indienen ter griffie kan per post of door afgifte tijdens de openingstijden en per fax tot 24.00 uur.

Verjaring

Zie onder 4. *Verjaring*. Bij sommige rechtsovereenkomsten is het moment van bekend worden met een bepaald gegeven van belang. Voorbeeld: Een rechtsovereenkomst uit onverschuldigde betaling verjaart door verloop van 5 jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de schuldeiser zowel met het bestaan van de overeenkomst als met de persoon van de ontvanger is bekend geworden en in ieder geval 20 jaren nadat de overeenkomst is ontstaan.

6. If the period expires on a Saturday, Sunday or a public holiday or non-working day, is it extended until the first following working day? Is this

extension applicable even when the period in question has as a starting point a future event?

Een termijn die op een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag eindigt, wordt verlengd tot en met de eerstvolgende dag die niet een zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag is. Maar dit geldt niet voor termijnen, bepaald door terugrekening vanaf een tijdstip of een gebeurtenis, aldus de Algemene termijnenwet. Met andere woorden: de regel geldt voor maximumtermijnen en niet voor minimumtermijnen.

N.B. Voor termijnen uitgedrukt in meer dan 3 maanden of in 1 of meer jaren geldt de verlenging van de Algemene Termijnenwet niet.

7. When the request is taken to a jurisdiction which has its seat in the mainland territory of the Member State (for those which comprise entities apart from the metropolis or have geographically separate entities¹), are deadlines increased for persons who live/reside in one of these entities or for those which live/reside abroad? If in the affirmative for how long ?

Er gelden afwijkende oproepingstermijnen als volgt.

Heeft de gedaagde in een *dagvaardingsprocedure* een bekende woonplaats of een bekend werkelijk verblijf buiten Nederland in een Staat waar de Betekeningsverordening van de Raad van de EU van 29 mei 2000 (PbEG L160/37) van toepassing is, of in een Staat die in Europa is gelegen en die partij is bij het Haags Betekeningsverdrag van 1965 (Trb. 1966, 91), dan is de termijn van dagvaarding ten minste 4 weken.

Heeft de gedaagde noch in Nederland, noch in een staat als hierboven vermeld een bekende woonplaats of een bekend werkelijk verblijf, dan is de termijn van dagvaarding ten minste 3 maanden. Dit laatste is ook van toepassing op inwoners van de Nederlandse Antillen en Aruba; deze zijn geen lid van de EU.

In *verzoekschriftprocedures* gaan de oproepingen van de griffier uit. Zij worden zo spoedig mogelijk en ten minste 1 week voor de zitting verzonden, *tenzij de rechter anders bepaalt*. In gevallen waarin de verzoeker of belanghebbenden in het buitenland wonen, zal de rechter bij het bepalen van de termijn daarmee rekening (kunnen) houden.

8. Conversely, when the request is taken to a jurisdiction which has its seat in one of these entities distinct geographically from the mainland, are deadlines increased for persons who do not live/reside in these entities or for persons who live/reside abroad?

¹For example: The Azores or Madeira for Portugal, the Departments and territories overseas for France, the Canary Islands for Spain etc....)

Volgens het per 1 augustus 2005 in werking getreden vernieuwde Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering voor de Nederlandse Antillen en Aruba (Publicatieblad A° 2005 N° 59) stelt de eiser zijn vordering in door een verzoekschrift in te dienen bij het gerecht van eerste aanleg. Als de eiser niet kan schrijven, mag hij zijn vordering mondeling voordragen aan de rechter, die haar in geschrifte brengt of doet brengen. Vervolgens schrijft de griffier de zaak in in het algemeen register. De zaak is aanhangig vanaf deze dag van inschrijving. Daarna bepaalt de rechter dag en uur waarop de zaak zal dienen. De gedaagde wordt vervolgens *op last van de rechter* opgeroepen bij deurwaardersexploot. Er is geen minimumtermijn voor oproeping bepaald. De rechter kan in voorkomende gevallen rekening houden met gedaagden die in het buitenland wonen.

In *verzoekschriftprocedures* lijkt de gang van zaken meer op die in Nederland. De oproepingen gaan van de griffier uit. Zij worden zo spoedig mogelijk en ten minste 2 weken voor de zitting verzonden, *tenzij de rechter anders bepaalt*. Ook hier is het dus aan de rechter rekening te houden met verzoekers en belanghebbenden die in het buitenland wonen.

9. Are there time limits for appeals specific to certain civil matters?

In kort geding (spoedprocedure) gelden kortere termijnen voor hoger beroep en cassatie dan de gebruikelijke 3 maanden, namelijk respectievelijk 4 en 8 weken.

10. Can courts, in an emergency or for any other cause, shorten the appearance time limits or fix a special date for appearance? Conversely can such periods be extended?

Oproeping

Dagvaardingstermijnen kunnen op verzoek van de eiser door de rechter, zo nodig onder het stellen van voorwaarden, worden verkort. In kort geding wordt pas gedagvaard nadat de voorzieningenrechter dag en uur van de behandeling heeft bepaald; dit kan eventueel zelfs op zondag zijn. Zo nodig kan op zeer korte termijn worden opgeroepen. Ook in verzoekschriftprocedures kan de rechter een kortere oproepingstermijn bepalen.

Dagvaardingstermijnen kunnen door de rechter niet worden verlengd. In verzoekschriftprocedures kan de rechter wel een langere oproepingstermijn bepalen (zie onder 7. en 8.).

Proceshandelingen

Termijnen voor het verrichten van proceshandelingen door partijen kunnen door de rechter worden verlengd wanneer daarom door partijen gezamenlijk wordt gevraagd. Bij een eenzijdig verzoek wordt uitstel slechts verleend op grond van klemmende redenen of overmacht. Klemmende redenen zijn bij voorbeeld feitelijke of juridische ingewikkeldheid van de zaak, het wachten op de uitspraak in een andere relevante procedure, ziekte of vakantie van de partij zelf of van diens advocaat.

11. When an act intended for a party resident in a place where he/she would benefit from an extension of a time limit is notified in a place where those who reside there do not benefit from such an extension, does this person lose the benefit of such a time limit ?

Indien de gedaagde in Nederland geen bekende woonplaats of bekend werkelijk verblijf heeft, gelden de verlengde dagvaardingstermijnen voor buitenlanders (zie onder 7.) niet als de dagvaarding in Nederland wordt uitgebracht aan de gedaagde in persoon, of aan een door de gedaagde voor deze zaak gekozen woonplaats. De termijn is dan ten minste 1 week.

12. What are the sanctions in case of non-observance of the periods?

Oproeping

Wanneer op een te korte termijn is gedagvaard, is de dagvaarding bij niet verschijnen van gedaagde nietig. Verschijnt gedaagde wel en beroept hij zich op het gebrek, dan kan de rechter eventueel herstel van het gebrek op kosten van de eisende partij bevelen. Verschijnt gedaagde en beroept hij zich niet op het gebrek, dan is het gebrek gedekt.

Verschijnt de gedaagde niet op de eerste roldatum, dan wordt de dagvaarding op nietigheden gecontroleerd. Als de dagvaarding in orde is, wordt tegen de gedaagde verstek verleend en wordt in het algemeen de vordering bij verstek toegewezen.

Rechtsmiddelen

Wordt de termijn voor het instellen van een rechtsmiddel overschreden, dan is de sanctie niet-ontvankelijkheid. De onderliggende rechterlijke beslissing krijgt kracht van gewijsde.

Proceshandelingen

Wanneer een proceshandeling niet binnen de daarvoor gestelde termijn wordt verricht, kan onder bepaalde voorwaarden uitstel daarvoor worden verkregen (zie onder 10.). Als geen uitstel kan worden verkregen, vervalt het recht om de proceshandeling te verrichten.

Verjaring

Heeft de belanghebbende partij de termijn voor het instellen van een rechtsvordering laten verlopen, dan is het door de rechtsvordering beschermde vorderingsrecht op zichzelf blijven bestaan. Het kan echter niet meer in rechte worden geëffectueerd. Er blijft slechts een zogenaamde natuurlijke verbintenis over.

13. If the deadline expires, what remedies are available to defaulting parties?

Oproeping

De gedaagde die niet op de eerste roldatum is verschenen, wordt doorgaans bij verstek veroordeeld. Totdat het eindvonnis is gewezen kan deze gedaagde zijn verstek zuiveren door zich alsnog als partij in het geding te stellen. Nadat het eindvonnis is gewezen kan de bij verstek veroordeelde het rechtsmiddel verzet instellen.

In verzoekschriftprocedures bestaan verstek, zuivering en verzet niet. De niet verschenen belanghebbende kan hoger beroep instellen.

Rechtsmiddelen

Termijnen voor het instellen van rechtsmiddelen worden ambtshalve gehandhaafd. De rechter is hier zeer streng in het belang van de rechtszekerheid. De Hoge Raad heeft echter enige versoepeling aangebracht ten behoeve van het hoger beroep in *verzoekschriftprocedures*. Het beroepschrift moet de gronden van het beroep inhouden, maar in gevallen waarin de beschikking wel is uitgesproken maar nog niet is toegezonden en de appellant dus niet beschikt over de motivering, is het toegestaan de gronden van het beroep in een later, aanvullend beroepschrift voor te dragen. Het beroep zelf moet echter binnen de termijn zijn ingesteld. Slechts in een enkel geval van een dubbele fout van het gerecht is de termijn verlengd met 14 dagen na ontvangst van de beschikking, namelijk als degene die het beroep instelt niet wist en niet had kunnen weten wanneer de beschikking zou worden gegeven ten gevolge van een fout van (de griffier van) het gerecht én de beschikking pas is toegezonden of verstrekt na afloop van de beroepstermijn, ten gevolge van een hem niet aan te rekenen fout.

In *dagvaardingsprocedures* hoeft de appeldagvaarding de gronden van het beroep niet te bevatten; deze worden pas later in het geding voorgedragen.

Proceshandelingen

Voor het verrichten van proceshandelingen kan uitstel worden gevraagd (zie onder 10.).

Verjaring

Voor het laten verlopen van verjaringstermijnen bestaat – behoudens tijdige stuiting (zie onder 1. d.) – geen remedie.